

ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ В КОНТЕКСТІ ПОГЛЯДІВ В.О. СУХОМЛИНСЬКОГО

Необхідною умовою розбудови демократичної держави є розвиток громадянського суспільства. Воно розглядається як сукупність громадян і їх об'єднань із високорозвиненою системою взаємодії, які реалізують власні права і обов'язки в межах існуючого нормативно-правового поля. Це обумовлює актуальність формування громадянської компетентності населення України, зокрема майбутніх педагогів, які прийматимуть активну участь у розвитку інтелектуальної та духовної основи суспільства через: виховання та навчання підростаючого покоління, мотивування його до саморозвитку [1, 41-47]; створення умов для набуття молоддю соціального і професійного досвіду [4, 6–9; 5, 59–65]; передавання та розвиток духовних надбань українського народу; досягнення високої культури міжнаціональних взаємин; формування у молоді духовності, фізичної досконалості, моральної, естетичної, правової, трудової та екологічної культури [2, 52-58].

Громадянська компетентність майбутнього педагога – це динамічна комбінація знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка дозволяє усвідомлено, відповідально й ефективно реалізовувати громадянські обов'язки та права у суспільно-політичній та навчальній діяльності, користуватися свободами, займати активну громадянську позицію з метою розвитку демократичного суспільства, бути патріотом своєї держави, шанобливо ставитися до народів і культур інших країн [3, 76–82].

З методологічного аспекту дослідження даної проблеми цінними є напрацювання В.О. Сухомлинського щодо громадянського виховання підростаючого покоління. Це пов'язане з тим, що досвід минулого є тією основою на якій розбудовують сучасність і майбутнє. Він сприятиме знаходженню відповідей на фундаментальні світоглядні питання громадян України: хто ми такі?; куди ми йдемо, що ми будемо і якого майбутнього ми прагнемо?; які наші компетенції?; на що ми можемо розраховувати і що для цього потрібно робити, не порушуючи суспільний договір на основі якого виникла наша держава і який виражений у її законодавстві?

Аналіз творчості В.О. Сухомлинського [6] дозволив дійти висновку, що розвиток громадянської компетентності майбутніх педагогів має ґрунтуватися на:

- емоційно насиченій трудовій діяльності у колективі, який ефективно впливає на становлення громадянської позиції кожного учасника;
- громадянських ідеях;
- піклуванні про майбутнє людини, сім'ї, територіальної громади, суспільства, держави;
- знаннях про Батьківщину;

- громадянській гідності;
- прагненні зробити світ кращим, ніж він є;
- почутті відповідальності за свої думки, слова, дії та вчинки;
- трудовому натхненні, радості, одухотворенні трудовою творчістю;
- тісній взаємодії закладу освіти та сім'ї для досягнення спільно визначених навчально-виховних цілей;
- державних програмах патріотичного виховання.

Щодо останнього положення, доцільно зазначити, що в Україні прийняті та активно реалізуються Стратегія національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016–2020 роки, План дій щодо реалізації зазначеної Стратегії, Концепція національно-патріотичного виховання дітей та молоді.

На основі вищезазначеного можна дійти висновку, що дане методологічне положення В. Сухомлинського знайшло визнання на державному рівні і реалізується у трьох напрямках: громадянсько-патріотичне виховання; військово-патріотичне виховання; духовно-моральне виховання.

ЛІТЕРАТУРА

1. Піддячий В.М. Мотивація до здійснення професійного саморозвитку майбутнього вчителя. *Education and pedagogical sciences* (Освіта та педагогічна наука). 2014. № 2 (163). С. 41–47.

2. Піддячий В. М. Обґрунтування змісту культурологічної підготовки майбутнього педагога. *Неперервна професійна освіта: теорія і практика*. 2015. Вип. 1–2. С. 52–58.

3. Піддячий В. М. Сутність і зміст громадянської компетентності майбутнього педагога. *Молодь і ринок*. 2017. № 7 (150). С. 76–82.

4. Піддячий М.І. Виховання і розвиток дітей засобами праці. *Трудова підготовка в закладах освіти*. 2007. № 3. С. 6–9.

5. Піддячий М.І. Освіта і наука України у вимірі громадянських суспільств: соціально-професійна орієнтація. *Неперервна професійна освіта : теорія і практика*. *Пед. науки*. 2016. Вип. 3–4 (48–49). С. 59–65.

6. Сухомлинський В. О. Народження громадянина. *Вибр. твори: т.3*. К.: Рад. школа, 1997. 670 с.